

MATTHEÛS

24:1-3

De vragen van de discipelen over de
verwoesting van de tempel en Jezus' komst
in het oordeel

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/mattheus/24-1-3

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De Olijfbergrede en de verwoesting van de tempel	7 min	3
2	De vraag bij Markus en Lukas	6 min	8
3	De evangeliën met elkaar in overeenstemming	4 min	12
4	Het einde van het Joodse tijdperk	4 min	15
5	De komst van Christus in het oordeel	5 min	17
	Om verder te lezen		19

1

De Olijfbergrede en de verwoesting van de tempel

In deze studie beginnen we met een van de boeiendste hoofdstukken in Mattheüs. Het is Mattheüs 24, dat bevat wat de meeste christenen de rede over de Olijfberg noemen. Die wordt zo genoemd omdat Jezus deze rede op de Olijfberg hield. Het is de rede van de Olijfberg, oftewel de rede over de Olijfberg.

Deze rede werd gehouden nadat Jezus Jeruzalem uit was gelopen — of eigenlijk de tempel uit — en het oordeel erover had uitgesproken door te zeggen dat die verwoest zou worden. De discipelen kwamen naar Hem toe en stelden Hem enkele vragen over de aard van wat Hij had voorzien, en Hij gaf antwoord.

Deze rede is zeer bekend. Er staan veel dingen in die lijken overeen te komen met het boek Openbaring. Interessant genoeg leggen Mattheüs, Markus en Lukas allemaal de rede over de Olijfberg vast, maar het Evangelie van Johannes doet dat niet. Sommigen hebben gemeend dat het boek Openbaring Johannes' versie van de rede over de Olijfberg is. Daarmee wordt niet bedoeld dat hij probeerde de rede over de Olijfberg vast te leggen. Het idee is veeleer dat God deze dingen op Patmos aan Johannes openbaarde en daarbij hetzelfde onderwerp behandelde. Toen Johannes later het Evangelie van Johannes schreef, nam hij de rede over de Olijfberg daarom niet op, omdat hij het boek Openbaring al had geschreven. Dat is een mogelijkheid.

Hoe dan ook, dit is de rede waarvan vaak wordt gedacht dat die de eindtijd, het einde van de wereld, de wederkomst van Christus of de grote verdrukking beschrijft. Dit is de rede die erover spreekt dat

Want het ene volk zal tegen het andere volk opstaan, en het ene koninkrijk tegen het andere koninkrijk; en er zullen hongersnoden zijn en besmettelijke ziekten en aardbevingen in verscheidene plaatsen.

MATTHEÛS 24:7

Hij verwijst naar de komst van valse messiassen en valse profeten. Al deze dingen en nog meer staan in deze rede.

Wij leven in een tijd waarin onder christenen, en misschien zelfs onder niet-christenen, grote belangstelling bestaat voor het onderwerp van eindtijdprofetie en de tekenen der tijden. Wanneer christenen over de tekenen der tijden spreken, doelen ze meestal op iets wat ze in het boek Openbaring of in deze rede van Jezus, de rede over de Olijfberg, hebben gelezen.

Persoonlijk begrijp ik de rede over de Olijfberg heel anders dan de gangbare en populaire uitleg ervan in deze tijd. Dat komt niet doordat ik de andere opvatting niet heb overwogen. Ik heb de populaire opvatting zelfs vele jaren onderwezen. Ik was van mening dat Jezus in de rede over de Olijfberg een korte periode voorafgaand aan de wederkomst van Christus beschreef, die gewoonlijk de periode van de grote verdrukking wordt genoemd.

Toen ik ouder werd en de Schriften zorgvuldiger las, werd het mij in ieder geval duidelijk dat de gebeurtenissen in deze rede al hebben plaatsgevonden. Dat gebeurde vooral doordat ik Schrift met Schrift vergeleek en vertrouwd raakte met de relevante geschiedenis van die periode. Jezus zei dat ze in diezelfde generatie zouden plaatsvinden, want tegen het einde van de rede zegt Hij:

Voorwaar, Ik zeg u: Dit geslacht zal zeker niet voorbijgaan, totdat al deze dingen gebeurd zijn.

MATTHEÛS 24:34

De verwijzing daarnaar lijkt op de verwijzing in het vorige hoofdstuk, waar Jezus tegen de Joden zei:

Voorwaar, Ik zeg u: Al deze dingen zullen komen over dit geslacht.

MATTHEÛS 23:36

Hij verwees daar naar het feit dat de Romeinen in het jaar 70 na Christus kwamen en Jeruzalem verwoestten.

De verwoesting van Jeruzalem is ook het onderwerp van deze rede. In Mattheüs 24 begint die als volgt:

En Jezus ging weg en vertrok uit de tempel; en Zijn discipelen kwamen naar Hem toe om Hem op de gebouwen van de tempel te wijzen. Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ziet u dit alles? Voorwaar, Ik zeg u: hier zal niet één steen op de andere steen gelaten worden die niet afgebroken zal worden.

MATTHEÛS 24:1-2

Dat verwijst naar het lot van de tempel. Hij zei dat de tempel verwoest zou worden en dat alle stenen van de muren van de tempel naar beneden geworpen zouden worden. Dit ging veertig jaar nadat het was voorzien in vervulling. De Romeinen behandelden

de tempel inderdaad op deze manier. Ze verwoestten de tempel en haalden hem uit elkaar. Jezus voorspelde dus wat er veertig jaar na het moment waarop Hij het voorspelde, gebeurde. De Romeinen deden dit met de tempel.

Vers 3 zegt:

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld?

MATTHEÛS 24:3

Deze vraag van de discipelen is door verschillende christenen op verschillende manieren uitgelegd. Vaak wordt ons verteld dat zij drie afzonderlijke vragen stelden. Eén daarvan is:

Wanneer gaan deze dingen gebeuren?

Omdat zij eenvoudigweg „deze dingen” zeggen, verwijzen ze terug naar de dingen die Jezus zojuist had voorzien. Wat Hij had voorzien, was dat geen enkele steen van de tempel op een andere zou blijven staan — met andere woorden, de verwoesting van de tempel. Wanneer zal dat gebeuren?

Achteraf weten we wanneer dat was. Het was in het jaar 70 na Christus. Zij wisten niet wanneer het zou gebeuren en daarom vroegen ze het. We zouden verwachten dat Jezus' antwoord op hun vraag iets met die gebeurtenis te maken had.

Hun vraag gaat echter nog verder. Ze zeggen:

En wat is het teken van Uw komst en van het einde van het tijdperk?

Er zijn mensen die menen dat dit twee aanvullende vragen naast de oorspronkelijke vraag zijn. De eerste vraag is: wanneer zal Jeruzalem worden verwoest — wanneer zullen deze dingen die Jezus zojuist had voorzien, gebeuren? Een tweede vraag is:

wanneer zou Jezus' komst plaatsvinden? Dat zou de wederkomst zijn. De derde zou zijn: wanneer zou het einde van de wereld plaatsvinden? De King James Version vertaalt het als:

het einde van de wereld.

Nu zijn er velen die denken dat Jezus zal komen, maar dat dit niet het einde van de wereld zal zijn, en dat er nadat Jezus is teruggekomen nog een duizendjarig rijk zal zijn. Het einde van de wereld, de fysieke wereld zoals wij die kennen, zal daarna plaatsvinden. En dus, als dat zo is, als de discipelen vroegen:

Wanneer wordt Jeruzalem verwoest? Wanneer komt Jezus terug? En wanneer vergaat de wereld?

dan zouden dit drie verschillende vragen zijn met drie verschillende antwoorden. Volgens sommigen die het zo opvatten, zouden die dingen op drie verschillende tijdstippen plaatsvinden.

Ik wil dat je hier heel zorgvuldig en met een open houding over nadenkt en Schrift met Schrift vergelijkt, zodat we kunnen zien wat de discipelen nu werkelijk vroegen. Stelden ze drie vragen, of waren het er twee? En waar vroegen ze nu werkelijk naar?

2

De vraag bij Markus en Lukas

In Markus 13 vinden we de parallelle passage. We lezen in Markus 13, vers 2:

En Jezus antwoordde hem: Ziet u deze grote gebouwen? Er zal niet één steen op de andere steen gelaten worden die niet afgebroken zal worden. En toen Hij op de Olijfberg zat, tegenover de tempel, vroegen Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas Hem toen zij alleen waren: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan?

MARKUS 13:2-4

Vervolgens zien we dat Jezus hier Zijn antwoord geeft, net zoals Hij dat in Mattheüs doet.

Let erop dat Markus 13 hier enkele andere bijzonderheden geeft die voor ons waardevol zijn en die Mattheüs weglaat. Eén daarvan is dat Mattheüs ons eenvoudig vertelt dat Zijn discipelen naar Hem toe kwamen, terwijl Markus ons vertelt dat vier van Zijn discipelen afzonderlijk naar Hem toe kwamen. Deze rede werd dus uitgesproken voor vier mannen die apart naar Hem toe waren gekomen om hun vraag te stellen. Het waren Petrus, Jakobus en Johannes, de drie die wij gewoonlijk de innerlijke kring noemen, en daarnaast Andreas, de broer van Petrus. Deze vier mannen kwamen naar Jezus toe en stelden Hem hun vraag toen ze met Hem alleen waren.

Dit is nu Markus' weergave van de vraag. We hebben zojuist naar de weergave van Mattheüs gekeken. In de weergave van Mattheüs lijken er drie delen te zijn:

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld?

MATTHEÛS 24:3

Zoals het bij Markus is verwoord, staat er:

Vertel ons, wanneer gaan deze dingen gebeuren?

Tot zover is het precies hetzelfde als bij Mattheüs. Dan komt het tweede deel:

En wat is het teken?

Tot zover is dat ook woordelijk hetzelfde als bij Mattheüs, nietwaar?

Mattheüs 24:3 begint precies zo, maar vanaf dit punt wijkt de bewoording af, want volgens Markus zeggen ze:

Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan?

MARKUS 13:4

Markus laat hen dus twee vragen stellen. De ene is:

Wanneer gaan deze dingen — dat wil zeggen, de verwoesting van de tempel — gebeuren?

En de tweede is:

Welk teken is er wanneer deze dingen in vervulling gaan?

Het gaat om dezelfde ‘deze dingen’, om dezelfde dingen. Met andere woorden, in Markus 13 wordt de wederkomst van Christus niet genoemd. Het einde van de wereld wordt niet genoemd. Het gaat alleen om deze dingen die Jezus al had voorzien, namelijk de verwoesting van de tempel. Ze zeiden:

Wanneer gaan deze dingen gebeuren, en wat is het teken dat deze dingen in vervulling gaan?

Er zijn dus twee vragen over één onderwerp. Dat ene onderwerp zijn deze dingen, namelijk de verwoesting van de tempel in Jeruzalem. De twee vragen zijn: wanneer zal het gebeuren, en welk teken zal erop wijzen dat het op het punt staat te gebeuren? Hoewel Markus dezelfde rede optekent als Mattheüs, wordt de rede uitsluitend gegeven als antwoord op vragen over het jaar 70 na Christus, niet over iets anders. Jezus beschrijft dat de tempel verwoest zal worden. Zij zeggen:

Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan?

MARKUS 13:4

Als we in Lukas 21 naar de parallelle passage hiervan kijken, begint die bij vers 5. Lukas 21:5-6 zegt:

En toen sommigen over de tempel zeiden dat hij met prachtige stenen en aan God gewijde geschenken versierd was, zei Hij: Wat betreft deze dingen waarnaar u kijkt: Er zullen dagen komen waarin niet één steen op de andere steen gelaten zal worden die niet afgebroken zal worden.

LUKAS 21:5-6

Dit zou ons inmiddels bekend in de oren moeten klinken. We hebben diezelfde uitspraak in Mattheüs en Markus gezien, en nu staat hij hier in Lukas 21. Vers 7:

En zij vroegen Hem: Meester, wanneer zal dat dan zijn en wat is het teken dat deze dingen zullen gebeuren?

LUKAS 21:7

Daarna houdt Hij de rede.

Is de overeenstemming tussen Lukas en Markus je opgevallen? Ze zijn het er allebei over eens dat de discipelen twee vragen over hetzelfde onderwerp stelden. Het onderwerp was dat Jezus zei dat er niet één steen op de andere zou blijven staan. We weten wanneer dat gebeurd is. De geschiedenis weet wanneer dat gebeurd is. Het gebeurde veertig jaar nadat Hij het had voorzien, in het jaar 70 na Christus. De discipelen stelden twee vragen over die gebeurtenis: wanneer zal het gebeuren, en welk teken zal er zijn wanneer deze dingen op het punt staan plaats te vinden?

Dat zijn de twee vragen. Markus tekent ze op en Lukas tekent ze op, en vervolgens tekenen ze beiden de rede op. Als je Mattheüs helemaal niet zou lezen en alleen Markus en Lukas zou lezen, zou je de indruk krijgen dat Jezus tegen de discipelen zei dat de tempel verwoest zou worden. Ze vroegen Hem wanneer die verwoest zou worden en welk teken er zou zijn dat die op het punt stond verwoest te worden. Daarna gaf Hij hun antwoord met de rede op de Olijfberg. We zouden dan aannemen dat die betrekking had op de verwoesting van de tempel in het jaar 70 na Christus. Waarom denken christenen dan zo vaak dat de rede op de Olijfberg over het einde van de wereld gaat? Ik denk dat dit komt door een misverstand over de bewoording van de vraag van de discipelen zoals die in Mattheüs is opgetekend. Ik denk niet dat het een misverstand van Mattheüs is. Ik denk dat moderne christenen de taal verkeerd begrijpen, omdat Jezus sprak in wat apocalyptische taal wordt genoemd, en de discipelen Joden waren. Zij herkenden de taal van de profeten en gebruikten die taal.

3

De evangeliën met elkaar in overeenstemming

Laten we even terugkijken naar Mattheüs 24:3 en de vraag van de discipelen overwegen. Dit is heel belangrijk om te begrijpen waar de rede op de Olijfberg over gaat. Toen de discipelen in Mattheüs 24:3 bij Jezus kwamen, vroegen ze Hem:

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld?

MATTHEÛS 24:3

Tot zover stemmen alle evangeliën hiermee overeen. Ze vroegen:

Wanneer gaan deze dingen —de verwoesting van de tempel—

Toen zeiden ze:

En wat is het teken?

Ook hier stemmen alle evangeliën ermee overeen dat de discipelen niet alleen vroegen:

Wanneer gaan deze dingen gebeuren?

maar ook:

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld?

MATTHEÛS 24:3

In Markus en Lukas wordt de vraag zo verwoord:

Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan?

MARKUS 13:4

Maar dezelfde uitspraak wordt in Mattheüs verwoord als:

Wat is het teken van Uw komst en het einde van het tijdperk?

Is het mogelijk dat „Uw komst en het einde van het tijdperk” gewoon een andere manier is om te spreken over de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus? Als dat zo is, dan stemmen Mattheüs, Markus en Lukas met elkaar overeen over wat de discipelen vroegen. Als „Uw komst en het einde van het tijdperk” niet hetzelfde betekent als het jaar 70 na Christus, dan stemt Mattheüs niet overeen met Markus en Lukas over wat de vraag was.

Hoe waarschijnlijk is het dat Mattheüs hierover niet met Markus en Lukas overeenstemt? Dat hangt af van je opvatting van de Schrift. Naar mijn mening hebben Mattheüs, Markus en Lukas allemaal nauwkeurig weergegeven wat Jezus zei, en daarom stemmen ze met elkaar overeen. Natuurlijk zijn er momenten waarop ze verschillende details geven, maar ik geloof niet dat ze elkaar tegenspreken. Wat Mattheüs de discipelen laat zeggen, stemt daarom inhoudelijk overeen met wat Markus en Lukas zeggen dat de discipelen vroegen. Hij gebruikt alleen andere bewoordingen.

Dit zul je ook op andere plaatsen aantreffen. In Mattheüs komt het bijvoorbeeld vaak voor dat Jezus spreekt over het Koninkrijk der hemelen. Wanneer Markus en Lukas dezelfde uitspraken van Jezus optekenen, tekenen ze op dat Hij over het Koninkrijk van God spreekt. Alleen Mattheüs gebruikt de term ‘Koninkrijk der hemelen’. Ofwel Mattheüs geeft de precieze woorden van Jezus weer en Markus en Lukas geven een gelijkwaardige formulering, ofwel Markus en Lukas geven de precieze woorden van Jezus weer en Mattheüs geeft een gelijkwaardige formulering. Maar we moeten ervan uitgaan dat de woorden van Jezus in alle evangeliën dezelfde betekenis hebben. We

moeten aannemen dat het Koninkrijk van God en het Koninkrijk der hemelen dezelfde betekenis hebben. Wanneer een van beide uitdrukkingen in de uitspraken van Jezus wordt gebruikt, wordt daarmee dus hetzelfde bedoeld.

Zo zeggen Markus en Lukas ook dat de discipelen Jezus vroegen:

Wat is het teken dat deze dingen op het punt staan te gebeuren?

In deze context kon dat alleen verwijzen naar de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus. Mattheüs geeft hun vraag in andere woorden weer:

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld?

MATTHEÛS 24:3

We moeten aannemen dat Zijn komst en het einde van het tijdperk hetzelfde betekenen als ‘deze dingen’, waarmee naar de verwoesting van Jeruzalem werd verwezen.

4

Het einde van het Joodse tijdperk

Hoe waarschijnlijk is dit? Het gedeelte over het einde van het tijdperk is vrij gemakkelijk in overeenstemming te brengen met de verwoesting van Jeruzalem, omdat het hier waarschijnlijk om het Joodse tijdperk gaat. Dat Joodse tijdperk was bij de berg Sinaï begonnen, toen God Israël uit Egypte leidde. Hij gaf hun bij de berg Sinaï een verbond en waarschuwde hen in Deuteronomium 28:

Als u zich aan dit verbond houdt, zal God u op alle mogelijke manieren zegenen. Maar als u van dit verbond afwijkt, Mijn verbond verbreekt en Mij niet gehoorzaamt, zal Ik u op alle mogelijke manieren vervloeken.

DEUTERONOMIUM 28

Hij had hen duidelijk gewaarschuwd.

Vervolgens zien we in de latere Joodse geschiedenis dat de Joden het verbond meestal schonden en onder Gods vloek kwamen. Ergens in Deuteronomium 28 zegt God:

Ik zal u uit uw land verstrooien en u onder de heidenvolken laten wonen.

DEUTERONOMIUM 28

enzovoort. Dat is wat er in het jaar 70 na Christus gebeurde. Het maakte een einde aan het Joodse tijdperk. De uiteindelijke vloek waarvan Mozes zei dat die over hen zou komen als ze het verbond schonden, werd werkelijkheid. Daarmee eindigde het ene tijdperk en begon een nieuw tijdperk: het tijdperk van Jezus, het tijdperk van de Messias. Het tijdperk van de wet, het tijdperk van de tempel en het tijdperk van de Joodse orde eindigden. Dat was inderdaad het einde van het tijdperk.

De discipelen begrepen dat blijkbaar. Jezus voorspelde dat de tempel verwoest zou worden. Zij begrepen dat dit het einde van een tijdperk zou zijn. Van welk tijdperk? Het tijdperk van de tempel, het tijdperk van de Joodse godsdienst. Het zou daarom

heel normaal zijn als zij, wanneer ze over de verwoesting van de tempel spraken, zeiden: „Dat klinkt als het einde van ons tijdperk, het einde van onze eeuw.” Zij leefden in het Joodse tijdperk. Het jaar 70 na Christus maakte volgens de Schrift inderdaad voorgoed een einde aan dat tijdperk. Daarom is er alle reden om naar de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 na Christus te verwijzen als het einde van het tijdperk, zolang we niet kunstmatig het idee van het einde van de wereld in die term leggen. Het einde van het tijdperk is niet hetzelfde als het einde van de wereld.

[Vertalersnoot: De spreker redeneert hier vanuit de weergave „het einde van het tijdperk” (Engels: “the end of the age”). De HSV geeft de uitdrukking in Mattheüs 24:3 weer als „de voleinding van de wereld”.] Het hangt ervan af welk tijdperk. De tijd van de ridders is voorbij, maar het einde van de wereld is niet gekomen. De tijd van de aartsvaders is voorbij, maar dat is niet het einde van de wereld. Het tijdperk van het jodendom, het tijdperk van de tempel, het tijdperk van het oude verbond is voorbij. Dat is niet het einde van de wereld, maar het is wel het einde van een tijdperk. En dat is het tijdperk waarin de discipelen leefden.

In wezen zeggen ze: „U beschrijft het einde van de hele orde zoals wij die kennen, als Joodse mensen die regelmatig naar de tempel gaan. U beschrijft het einde van dat tijdperk. Wanneer zal dat tijdperk eindigen? Wanneer komt dat eindpunt waar U het over hebt?” Het is dus gemakkelijk te begrijpen hoe Markus en Lukas hen kunnen laten zeggen:

Wat is het teken wanneer deze dingen zullen gebeuren?

Daarmee bedoelen ze de verwoesting van de tempel.

Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken wanneer al deze dingen in vervulling zullen gaan?

MARKUS 13:4

En Mattheüs geeft het weer, waarschijnlijk met hun daadwerkelijke woorden, die hetzelfde betekenen:

Wat is het teken van het einde van het tijdperk?

Dat wil zeggen: het Joodse tijdperk.

5

De komst van Christus in het oordeel

Maar hoe zit het dan met dat gedeelte:

Toen Hij op de Olijfberg zat, gingen de discipelen naar Hem toe toen zij alleen waren, en zeiden: Zeg ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat is het teken van Uw komst en van de voleinding van de wereld?

MATTHEÛS 24:3

Dat is natuurlijk wat volgens de meeste christenen naar de wederkomst van Christus verwijst. Maar sta eens even stil en denk erover na. Het was veel later dan dit, minstens enkele weken later, dat de discipelen in Handelingen hoofdstuk 1 met Jezus op diezelfde berg stonden, de Olijfberg. Zij zeiden tegen Hem:

Zij dan die samengekomen waren, vroegen Hem: Heere, zult U in deze tijd voor Israël het Koninkrijk weer herstellen?

HANDELINGEN 1:6

Hij zei:

Het komt u niet toe de tijden of gelegenheden te weten die de Vader in Zijn eigen macht gesteld heeft. Maar u zult kracht ontvangen wanneer de Heilige Geest over u komt, en u zult Mijn getuigen zijn tot aan het uiterste van de aarde.

HANDELINGEN 1:7-8

enzovoort.

Toen steeg Jezus tot hun ontsteltenis op in de lucht. Zij wisten niet dat Hij naar de hemel zou opstijgen. Zij dachten dat Hij misschien op het punt stond om daar op aarde het Koninkrijk te vestigen. Zij wisten niet dat Jezus op deze manier weg zou gaan, en daarom wisten zij niet dat Hij terug zou komen. Wij spreken over de komst van de Heere als de wederkomst, omdat wij na Zijn hemelvaart leven en Hij al een tijd weg is. Toen de discipelen deze vraag stelden, wisten zij niet dat Jezus naar de hemel zou opstijgen. Zij wisten niet dat Hij ongeveer tweeduizend jaar weg zou zijn. Het enige wat zij wisten, was dat Hij toen bij hen was. Wat bedoelden zij dus toen ze zeiden:

„Uw komst”? Ik geloof dat zij die woorden in dezelfde betekenis opvatten als de schrijvers van het Oude Testament. Dit waren tenslotte Joodse mannen. Zij kenden het Oude Testament. Wanneer God een oordeel over een stelsel bracht, sprak het Oude Testament daar vaak over als een komst van God, of een bezoek door God in het oordeel.

In het bijzonder staat in Jesaja hoofdstuk 19, vers 1, de voorzegging van Gods oordeel over Egypte. Die werd naar alle waarschijnlijkheid vervuld toen de Assyriërs kwamen en Egypte verwoestten. Op die plaats luiden de woorden van de profeet in Jesaja 19, vers 1:

De last over Egypte. Zie, de HEERE rijdt op een snelle wolk en komt in Egypte. De afgoden van Egypte zullen beven voor Zijn aangezicht en het hart van de Egyptenaren zal smelten in hun binnenste.

JESAJA 19:1

Vervolgens wordt de verwoesting van dat volk beschreven.

De verwoesting van dat volk werd niet veroorzaakt door de wederkomst van Christus. Ze werd veroorzaakt door de komst van Assyrische legers. Toch stuurde God de Assyrische legers om in het oordeel tegen Egypte op te trekken. Daarom was het een oordeel van God. Het werd beschreven als God de Heere Die op een snelle wolk reed en naar Egypte kwam. Hij kwam als het ware rijdend boven de legers die Hij stuurde, en kwam om hen met een oordeel te bezoeken.

De taal van de profeten werd door de eerste christenen algemeen herkend. Als Jezus zei dat Hij de tempel en zijn leiders moest oordelen omdat ze Hem verworpen hadden, en dat Hij geen steen op de andere zou laten, dan konden de discipelen dit heel goed Zijn komst in het oordeel noemen.

In het boek Openbaring waarschuwt Jezus tenslotte verschillende gemeenten waaraan Hij schrijft dat Hij naar hen zal komen en hen zal vernietigen, dat Hij met het zwaard uit Zijn mond tegen hen zal strijden en zal komen om hun kandelaar, hun lampenstandaard, van zijn plaats weg te nemen. Dit verwijst naar een oordeel dat die gemeenten in de loop van de geschiedenis trof. Die gemeenten zijn er niet meer. Op die plaatsen heeft Hij het niet over een wederkomst. Hij heeft het over iets wat hun overkwam: de komst in het oordeel.

Dit is geen zichtbare verschijning zoals we die bij de daadwerkelijke wederkomst verwachten. Dit is eenvoudigweg een figuurlijke manier van spreken die de profeten gebruikten: God komt wanneer een zwaar oordeel van God iemand treft. Het kan door mensen worden voltrokken, maar het blijft Gods werk, Gods komst. Daar vroegen de discipelen kennelijk naar, als we de bewoording van Mattheüs in overeenstemming willen brengen met die van Markus en Lukas.

Ik weet zeker dat deze uitleg van de vraag van de discipelen voor veel luisteraars nieuw is. Ook de gevolgen ervan voor de betekenis van de rede zijn misschien moeilijk te verwerken en beslist moeilijk te aanvaarden. Ik verwacht niet dat je dit zo snel aanvaardt, maar ik wil je vragen het in overweging te nemen terwijl we verdergaan met de rede op de Olijfberg. Ik wil je deze stelling aantonen: dat Jezus het heeft over het jaar 70 na Christus.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Mattheüs 24:7
- Mattheüs 24:34
- Mattheüs 23:36
- Mattheüs 24:1-2

- Mattheüs 24:3
- Markus 13:2-4
- Markus 13:4
- Lukas 21:5-6
- Lukas 21:7
- Deuteronomium 28
- Handelingen 1:6
- Handelingen 1:7-8
- Jesaja 19:1

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.